

Wat de Heilige Geest doet

Zonder lucht in je fietsbanden, kom je niet ver. Zonder de Heilige Geest – in de Bijbel wordt Hij met wind, adem en lucht vergeleken – verdort de schepping, verkilt de liefde in de gemeente en dooft het geloof in het christenleven langzaam uit. Wie is de Heilige Geest en wat doet Hij?

Drie werkvelden

Om meer oog te krijgen voor de Persoon en het werk van de Heilige Geest, kijken we naar drie van Zijn werkerterreinen. Het werk van de Heilige Geest is breed en diep. Hij doet meer dan zondaren brengen tot de Heiland. Wanneer we hier oog voor hebben, voorkomen we een eenzijdige visie op het werk van de Geest. De Heilige Geest werkt ten eerste in de schepping.

1. De Geest en de schepping

'Ik geloof in de Heilige Geest, Die

Heere is en levend maakt', laat de geloofsbelijdenis van Nicea ons nazeggen. Bij de schepping is meteen zichtbaar dat de Geest inderdaad levend maakt; Hij is er actief bij betrokken. De Geest zweefde boven de woeste en lege wateren. Anders vertaald: Hij broedde op het water en bracht het tot leven. 'Door Gods Geest is de aarde geschapen en het gelaat van de aardbodem vernieuwd,' staat in Psalm 104.

De Heilige Geest brengt orde en geeft leven. God heeft de schepping

Cultuur

De Heilige Geest is ook in de samenleving en de cultuur werkzaam. Hij werkt waar mensen zijn en mensen leven. Hij geeft wijsheid en inzicht aan mensen. Hij geeft talent om te musiceren, te dichten, te beeldhouwen en te schilderen. In de Bijbel lezen we dat bij de bouw van de tabernakel de HEERE Bezaleël met de Geest vervult en hem inzicht, wijsheid, kennis en vakmanschap geeft om de tabernakel mooi in te richten en aan te kleden.

Wie dit soort kunstzinnige talenten van de Heilige Geest heeft ontvangen, mag

God daarvoor danken en vragen om de leiding van de Heilige Geest, zodat hij dat talent tot eer van God kan gebruiken.

Toch moeten we hier ook kritisch zijn. Naast of tegenover de Heilige Geest werkt een scala aan andere krachten en machten. De gaven en talenten die de Geest geeft, zetten wij mensen, onder invloed van deze machten, dikwijls niet in zoals de Heilige Geest ze bedoelt. Niet iedere kunstzinnige expressie is tot eer van God.

niet aan haar lot overgelaten. Hij onderhoudt en vernieuwt de levenloze natuur, de planten, de dieren en de mens door Zijn Geest. Zo is Hij actief en creatief betrokken op en verbonden met Zijn schepping. Zo vertelt de natuur om ons heen iets van Gods eer (Ps.19:2).

2. De Geest, de gemeente en het Koninkrijk van God

De Heilige Geest is ook de stuwende kracht achter de voortgang van het Evangelie. Door Zijn kracht worden de bange leerlingen van Jezus op de pinksterdag vrijmoedige getuigen van Zijn lijden, sterven en opstanding, van het nabijgekomen Koninkrijk van God. Ze kunnen de boodschap niet voor zichzelf houden. Het hoge Woord moet er uit.

Door de preek van Petrus op de pinksterdag worden drieduizend mensen ingewonnen voor Jezus. Na de wonderlijke genezing van een kreupel man bij de tempelpoort

gelovigen gebruiken om mensen tot geloof en bekering te brengen.

Nog steeds drijft de Heilige Geest gelovigen aan om anderen op te roepen tot geloof en bekering. Zending en evangelisatiewerk geschieden heden ten dage op alle continenten van de aarde. Broeders en zusters worden uitgezonden in de dienst aan de Heere – tegenwoordig vanuit Europa naar Afrika en Azië én omgekeerd. Dat is het werk van de Heilige Geest. Een gemeente die niet verstaat dat het haar roeping is om te getuigen en tot zegen te zijn voor anderen, bedroeft de Heilige Geest. Zoals Jezus Zijn discipelen geroepen en gezonden heeft, worden ook wij geroepen en uitgezonden. De Geest zet gelovigen aan tot getuigen. We mogen de Heilige Geest bidden of Hij mensen wil uitstoten en bekwaam wil maken in de dienst van de HEERE. De oogst is groot.

Het werk van zending en evangelisatie mag een vaste plaats in onze gebeden hebben. Bidden we of de Geest onstuitbaar als de wind Zijn gang gaat en mensen inschakelt? Zijn wij door Zijn kracht getuigen van Jezus en het nabijgekomen Koninkrijk van God? God wil mensen bekwaam maken. Door Zijn Geest geeft Hij ook gereedschap in handen.

Gemeenschap

De Geest werkt in het midden van de gemeente van Jezus Christus. In zondag 21 van de Heidelbergse Catechismus lezen we dat Jezus door de Heilige Geest en het

De Heilige Geest is steeds gericht op het verheerlijken van Christus

groeit dat aantal tot vijfduizend. Diverse apostelen ondernemen zendingsreizen. Ze nemen gevaren en lijden op de koop toe. De Heilige Geest wil het getuigenis van

Door Gods Geest is de aarde geschapen

Woord Zijn gemeente vergadert, beschermt en in stand houdt. Ik zou daaraan toe willen voegen: de Geest bereidt de gemeente voor op de ontmoeting met Jezus. De HEERE redt niet slechts individuen die Hij één voor één toebereidt voor

het hemelleven, maar Hij is bezig een volk te vormen waar God samen mee kan leven. 'U zult mij tot een volk zijn en Ik zal u tot een God zijn.' (Openb.21:3) In zijn eerste brief aan de gemeente in Korinthe schrijft Paulus: 'Wij allen zijn immers door één

Geest tot één lichaam gedoopt.' (1 Kor. 12:13) De HEERE is bezig de gelovigen bijeen te brengen in één lichaam. Verdeeldheid in de gemeente van Christus is meer dan een spreekwoordelijke doorn in het oog van de Heilige Geest. Door het

Gaven

De gaven zijn het gereedschap van de Geest. We lezen daarover onder meer in 1 Korinthe 12 en 14. De Geest deelt in het midden van de gemeente gaven (*charismata*) uit om het dienstwerk in Gods Koninkrijk uit te kunnen voeren. De één krijgt de ene gave, de ander weer een andere (1 Kor. 12:8-11). Het is niet de bedoeling de gave ongebruikt te laten. De gaven zijn een instrument om te werken aan de opbouw van de gemeente. Dat kan de inwendige opbouw zijn. Binnen de gemeente zijn sterke en zwakke leden. De Geest geeft gaven die gebruikt mogen worden in de gemeente. Te denken valt aan de gave van het leidinggeven,

onderwijzen, terechtwijzen. Je mag je gaven inzetten zodat bijvoorbeeld jonge gelovigen kunnen groeien in de kennis van Christus, in geloof en genade, in dienstbetoon. De Geest geeft instrumenten in handen, waardoor wij toegerust zijn om zorg en hulp te kunnen verlenen. Gelovigen met verschillende gaven dienen zo de opbouw van de gemeente. Je hebt elkaar nodig. Ook de ambten zijn een gave van de Geest voor de opbouw en toerusting van de gemeente (Ef.4:11,12). Behalve een inwendige kant heeft de opbouw van de gemeente een uitwendige, missionaire kant. De Geest geeft

Zijn gaven zodat gelovigen toegerust en bekwaam worden in het getuige zijn. Het doel is dat het Evangelie zijn loop zal hebben. De meeste aandacht gaat doorgaans uit naar de gaven van genezingen, profetie en tongentaal. De gave van tongentaal wordt (samen met de gave om tongentaal uit te leggen) niet alleen gegeven om God persoonlijk te loven (1 Kor. 14:2), maar ook om de barrières die diverse talen opwerpen, te slechten (Hand.2:11). En neem de gave van wijsheid en kennis: wat kan het zegenrijk zijn dat je precies datgene weet te zeggen wat die ander, die Jezus nog niet kent, nodig heeft.

werk van de Geest wordt het lichaam van Christus voorbereid en gereedgemaakt voor wat komen gaat.

Bij het werk van de Geest hoort dat Hij de gemeente heiligt en zuivert. Juist die tijdsbepaling kleurt het werk van de Heilige Geest in de gemeente van Christus. Met de eerste komst van Jezus en de uitstorting van de Heilige Geest is het Koninkrijk van God nabijgekomen maar nog niet volledig doorgebroken. De Heilige Geest bereidt de gemeente voor op wat komen gaat in de heilsgeschiedenis: de ontmoeting van de gemeente met haar Hoofd, Jezus. Hij heeft haar vrijgekocht met Zijn bloed. De Geest bereidt de gemeente in haar geheel en de gelovigen afzonderlijk toe als reine bruid (Openb.21:2). Door het krachtige werk van de Geest zal de gemeente van Christus eens onberispelijk, smetteloos en heilig voor Jezus Christus en voor God gesteld worden (Kol.1:22).

3. Het werk van de Geest in de gelovige

De Heilige Geest bewerkt de wedergeboorte en de levendmaking. Van nature zijn wij dood door de overtredingen (Ef.2:5). God schenkt nieuw leven aan een zondaar (Joh.3:3-8), om hem daarna te laten delen in de gemeenschap met Christus en al Zijn zegeningen. Door de wedergeboorte en

Bij het werk van de Geest hoort dat Hij de gemeente heiligt en zuivert

het geloof verbindt de Geest de uitverkoeren aan Christus. Daarin liggen behoud en eeuwig leven.

Een belangrijke tekst is Efeze 1:13 en 14: 'In Hem (Christus) bent ook u, toen u tot geloof kwam, verzegeld met de Heilige Geest van de belofte, Die het onderpand

Vervulling

Johannes de Doper heeft over Jezus gezegd dat Hij zou dopen in (of met) de Heilige Geest (Matt.3:11, Mark.1:8). Jezus heeft kort voor Zijn hemelvaart tegen Zijn leerlingen gezegd dat ze niet veel dagen later gedoopt zouden worden met de Heilige Geest (Hand.1:5). Wanneer iemand tot geloof komt, wordt hij gedoopt in de Heilige Geest (1 Kor.12:13): de menselijke geest wordt als het ware helemaal doordrenkt met de Heilige Geest. Diezelfde tekst maakt ook duidelijk dat alle gelovigen in het ene lichaam van Christus deze Geestesdoop hebben ontvangen. De doop met de Geest is iets dat iedere christen ontvangt bij het begin van het geloofsleven. Wanneer wij van harte geloven dat Jezus de Heere is, en wij Hem hebben aangenomen als onze Zaligmaker, hoeven we er niet aan te twifelen dat wij de Heilige Geest hebben ontvangen en dat wij gedoopt zijn in de Heilige Geest. Niemand kan immers zeggen dat Jezus de Heere is dan door de Heilige Geest (1 Kor.12:3). Omdat alle gelovigen gedoopt zijn in de

Heilige Geest, kan Paulus in Efeze 4:4 schrijven dat er één lichaam en één Geest is.

Hoewel iedere gelovige gedoopt is in de Heilige Geest, wil dit niet zeggen dat iedere gelovige vervuld is met de Geest. Vanwege de zonde die nog in zijn leven is, is een christen als een lekke fietsband. De vervulling met de Heilige Geest is steeds weer nodig. Daarom schrijft Paulus: 'Word vervuld met de Heilige Geest.' (Ef.5:18) Hij bedoelt dat een christen steeds opnieuw vervuld moet worden met die Geest. Jezus was gezalfd en vervuld met de Heilige Geest. Zijn leven kende niet dat lek als gevolg van de zonde. Wanneer wij vasthouden aan zonden en leven in ongehoorzaamheid, houden wij de lekkage in stand en zijn we niet vervuld. Als ons hart vol is met de Heilige Geest, is er geen plaats meer voor de zonde. Voor gelovigen geldt dat ze zich de gave van de vervulling met de Heilige Geest voortdurend biddend moeten toe-eigenen.

is van onze erfenis, tot de verlossing die ons ten deel viel, tot lof van Zijn heerlijkheid.' Wanneer de Geest ons hart heeft geopend en tot levend geloof heeft gebracht, neemt Hij intrek in het hart, met de bedoeling om er te blijven. Een christen leeft door de Geest. De gelovigen zijn verzegeld met de Heilige Geest (2 Kor. 1:22).

De Heilige Geest doet de gelovigen steeds zien op de verdienste van Jezus

gelijkvormig aan het beeld van Jezus maken. Dat beeld krijgt gestalte in hen wanneer zij Hem loven.

Heiliging

De Heilige Geest wil de gelovige heilig laten leven, zoals Jezus heilig leefde. De Geest zet aan om strijd te voeren tegen de zonde, verkeerde verleidingen, en de werken van het vlees (Gal.5:16,17). Door Zijn aanwezigheid mag een gelovige ook

weten niet langer een slaaf van de zonde te zijn. De Heilige Geest wil de gelovigen heilig, zuiver en rein laten leven. 'Want als u naar het vlees leeft, zult u sterven. Als u echter door de Geest de daden van het

lichaam doodt, zult u leven.' (Rom.8:13) Het werk van de Geest is de sleutel tot een heilig, christelijk leven.

Vrucht van de Geest

De kroon op het christenleven is de vrucht van de Geest. 'De vrucht van de Geest is echter liefde, blijdschap, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid, zelfbeheersing.' (Gal. 5:22) Het woordje vrucht staat in het enkelvoud. Het gaat om één vrucht met negen facetten. Het wordt wel vergeleken met een sinaasappel: één vrucht, met allerlei partjes. Bij elke gelovige wil de Heilige Geest deze vrucht in zijn geheel werken.

De Heilige Geest geeft niet aan alle gelovigen dezelfde gaven (*charismata*). Wel werkt Hij in alle gelovigen dezelfde vrucht. De Heere is niet tevreden wanneer wij wel geduld hebben, maar geen liefde. Of als we zachtmoedig zijn, maar onszelf niet kunnen beheersen.

Wanneer wij door het geloof met Christus verbonden zijn en de Geest laten werken in ons leven, zal de vrucht van de Geest groeien en bloeien in ons leven. Dan zullen we een beeld van Christus zijn en op Hem lijken, want in Hem was deze vrucht volmaakt aanwezig.

Jezus heeft gezegd: 'Hierin is de Vader verheerlijkt, dat u veel vrucht draagt.' (Joh.15:8) Ons leven is tot eer van God wanneer ons leven vol is van liefde tot God en tot elkaar.

De Heilige Geest is de stuwende kracht achter de voortgang van het Evangelie

Christus aan het kruis op Golgotha. Tegenover ons ongelof en onze twijfel richt Hij altijd maar weer de aandacht op Zijn volbrachte offer, waarin we rust mogen vinden. Tegenover de beschuldigingen van de duivel wijst de Geest ons op het volbrachte werk van Jezus Christus. Er is veel aandacht voor het werk van de Heilige Geest rondom de wedergeboorte en eerste bekering en minder voor Zijn werk in het dagelijkse leven van de gelovige. Een christen is echter in het dagelijkse leven afhankelijk van de werking van de Heilige Geest. Hij wil gelovigen vervullen en vernieuwen en brengen tot levensheiliging en aanbidding.

Aanbidding

Van vervulling met de Geest is het een kleine stap naar het aanbidden van God. Wie vol is met de Heilige Geest, gaat zingen. De Heilige Geest is in al Zijn doen en laten steeds gericht op het verheerlijken van Jezus Christus (Joh.16:13) en van God de Vader. Waar de Heilige Geest woont en werkt in een gelovige, zal deze zich meer en meer bekommeren om de eer van God en van Zijn Zoon. Hij zal zijn God en Redder van harte loven, prijzen en aanbidden. De Geest doet zingen: 'Hem, Die ons liefhad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed, Hem zij de heerlijkheid en kracht in alle eeuwigheid.' (Openb.1:5,6) Het mooie is dat een mens gaat lijken op wat hij vereert. De Geest wil de gelovigen

De Geest is de sleutel tot een heilig en christelijk leven

Gespreksvragen

- 1 De Geest vernieuwt en onderhoudt de schepping. Merkt u in de gang van de seizoenen het werk van de Heilige Geest op?
- 2 Wat is de rol van de Heilige Geest bij de herschepping?
- 3 Welke gave(n) hebt u van de Geest ontvangen? Hoe kunt u die gebruiken in Gods Koninkrijk?
- 4 Reageer op deze uitspraak: 'Als ik Jezus aanbid, ga ik op Hem lijken.'
- 5 Hoe hebt u tot nu toe de Heilige Geest vooral ervaren, als kracht of als persoon?
- 6 Welke overeenkomsten zijn er tussen wat de Heilige Geest in de tijd van de Bijbel deed en wat Hij nu doet? Noem voorbeelden.
- 7 Wat moeten we verstaan onder 'de doop met de Heilige Geest'? Wat is het verschil met 'de vervulling met de Geest'?
- 8 Alle christenen hebben de Heilige Geest ontvangen, maar niet iedere christen is vol van de Heilige Geest. Leg uit: hoe en waarom.
- 9 Welke belemmeringen ervaart u voor de vervulling met de Heilige Geest?

Auteur van deze brochure is ds. A.J. Post,
predikant van de hervormde
gemeente te Nieuw-Beijerland.

Uitgave van de Gereformeerde Bond in de Protestantse Kerk
Bijlage bij *De Waarheidsvriend*, 22 januari 2016

Kleine Fluitersweg 253, 7316 MX Apeldoorn | tel. 055-5766660
www.dewaarheidsvriend.nl | www.gereformeerdebond.nl

Verder lezen

- Ds. C. den Boer, *De Geest en het werk in de kerk*. Zoetermeer 1996
- Dr. L. Floor, *De doop met de Heilige Geest*. Kampen 1998
- John Stott, *Doop en vervulling met de Heilige Geest*. Hoenderloo 2010
- Gordon Fee, *De Heilige Geest in de gemeente*. Hoenderloo 2007
- Ds. C.G. Vreugdenhil, *Vrucht dragen voor Hem*. Heerenveen 2008
- Dr. R.J.A. Doornenbal en dr. P.A. Siebesma, *Gaven voor de gemeente*. Zoetermeer 2005
- Ds. M.M. van Campen, *De gereedheidskist van de Heilige Geest. De negen Geestesgaven*. Heerenveen 2015